

ÅRSBERETNING 2019

for Danmarks Naturfredningsforenings Gentofte Afdeling

Året startede med at over 100 mennesker som del af en landsdækkende kampagne mødte op en kold men solrig søndag i januar for at protestere mod Dansk Folkepartis forslag om at fratage DN retten til selvstændigt at foreslå fredninger. Som mødested var valgt Gentofte Sø ved den fredede Brobæk Mose, som er en klassisk fredningshistorie fra 70'erne, som DN var meget aktivt involveret i. Thomas Vikstrøm fra DOF var dagens kyndige guide på turen rundt i mosen. Protesterne hjalp og forslaget blev også klart afvist på Christiansborg.

Mere end 100 deltagere på vej ved Gentofte Sø demonstrerede mod forslaget om at indskrænke DN's ret til at rejse fredningssager

1. Arrangementer

I årets løb blev der gennemført en lang række velbesøgte arrangementer og events, enten i DN Gentoftes eget regi eller med DN som medspiller. Samarbejdsparter har navnlig været kommunens aktive Grønne Guide, Karen Stevnbak Andersen, Bæredygtigt Gentofte, der betjener kommunens bæredygtighedsnetværk og er oprettet under afdelingen for Natur og Miljø.

Vandets Dag 22. og 23. marts

DN var med, da FN Verdens Vanddag i marts blev markeret i og ved Kildeskovshallen. Omkring 200 skoleelever og børnefamilier mødte op for at lege med vand og løse opgaver ved forskellige poster, mens de blev klogere på vand fra forskellige perspektiver. DN bidrog med en post, som handlede om Giftfri Have. Her kunne børn og voksne lære om konsekvenserne af sprøjtemidler og hvordan man undgår gift i haven, mens de plantede frø i avis-urtepotter, som de kunne tage med hjem. Formålet var også at gøre Verdensmål 6 (rent vand og sanitet) håndgribeligt, nærværende og give inspiration til konkrete handlinger. Alle der deltog i VANDløbet fik et diplom og en lokal version af et nyt brætspil, VANDspillet, udviklet af Trine Andrä fra "En Verden Med Vand", der er et bredere pilotprojekt. Trine stod overordnet for arrangementet i samarbejde med DN, Kildeskovshallen, Grøn Guide Gentofte, Novafos, Bæredygtig Gentofte, Gentofte Kommune, Røde Kors, Repair Cafe Gentofte og Lokalhistorisk forening.

Skod indsamlet på et par timer en søndag på Gentofte Torv

Affaldsindsamling 31. marts

Indsamlingen var traditionen tro arrangeret i fællesskab af DN, kommunen, Grøn Guide Gentofte og det nystiftede LINK Environmental Ambassadors, et internationalt kvindenetværk. På de 5 indsamlingssteder blev der i løbet af nogle få timer indsamlet 17.500 cigaretskod plus alle dem, der røg med i de over 600 kg affald, der ellers blev indsamlet. Og det er igen kun en brøkdel af de over 100.000 skod, der skønsomt smides hver dag i Gentofte. På landsplan er det 8 millioner - hver dag. Filtrene i

cigaretter indeholder bl.a. mikroplast og andre skadelige stoffer, der ikke nedbrydes i naturen, så der er tale om et alvorligt miljøproblem. Det viser, at vi slet ikke er gode nok til at rydde op efter os. Men opmærksomheden stiger. Der deltog hele 450 borgere i indsamlingen, heraf mange børn, tre gange så mange som sidste år.

Grøn Dag 28. april

Grøn Dag har siden 2015 været en tilbagevendende event på Gentofte Genbrugsstation, hvor DN, Grøn Guide Gentofte og Gentofte Kommune i fællesskab uddeler gratis kompostorm og kompostbeholdere samt tilbyder råd og vejledning om kompost og giftfri haver. I år var der også inviteret andre grønne netværk og foreninger og arrangementet var flyttet til gården uden for det nye Byens Hus i Hellerup. Omdrejningspunktet var dog stadig uddeling af gratis kompostorm og relaterede

aktiviteter, herunder giftfri og "vilde" haver samt naturpleje. Dagen var en stor succes med mere end hundrede fremmødte, der fik gratis Kaffe og Kage fra Madklubben HE22 og deltog i de mange lærerige og sjove aktiviteter for børn og voksne, såsom at dreje avispotter til plantning af vilde blomsterfrø, lære at lave et vandhul i haven, karte en uldbold eller købe honning hos Biavleren.

Fugle- og botaniktur 5. juni

DN med Ulrik Reeh i spidsen og Grøn Guide afholdt i samarbejde med Kirsten Tind fra Botanisk Forening en fugle- og botaniktur i Brobæk Mose Grundlovs-formiddag. Der var omkring 40 interesserede og engagerede deltagere, som ganske spektakulært og heldigt oplevede at der landede en vibe tæt på gruppen og gik lidt rundt lige for næsen af folk. På turen kunne man også iagttage den meget flotte og sjældne fugl, Rødhovedet And, som er en af Europas og Centralasiens sjældneste andefugle, der

En Rødhovedet And er spottet i Gentofte

svømmede rundt tæt op ad bredden. De fremmødte var overordentligt spørgelystne og interesserede i både fuglelivet og de mange forskellige planter, der blandt andet talte den meget giftige Gifttyde og den ret sjældne Strand-Kvan.

Høslæt 2 juli

Omkring 35 energiske deltagere – store og små – bidrog til at det årlige høslæt på engene vest for Gentofte Sø igen i år

blev både hyggeligt og effektivt. Det var som sædvanlig Høslætlaug og DOF, der stod for arrangementet, høslæt-eksperten Troells Melgaard instruerede i brug af leen, kommunen bidrog med leer og DN med kaffe og sandwich. Indsatsen gavner ikke kun naturen, men også de fire Galloway ungtyre der er udsat i området. Kogræsserlauget, der står for dyrenes pasning, har i år også haft 3 tyre gående i Ermelunden. Alle tyre har haft det godt, og måske er der basis for at øge antallet til næste år.

Høstmarked 1. september

Lige som de sidste mange år stod DN's Birthe Rasmussen på Høstmarkedet i Øregårdsparken med sin fine bod med bæredygtige blomsterbuketter, hjemmelavede syltede sager og frø og plante-bytte.

Desuden var DN med til at moste æbler i samarbejde med Grøn Guide og kommunens bæredygtighedsnetværk.

Naturens Dag 8. september og opstart på projekt naturfamilier

Naturens Dag blev for andet år i træk afholdt i Charlottenlund Strandpark. Temaet var dette år Mærk Naturen, hvilket blev omsat i at mærke kulden fra vandet, når børnene fiskede fra stranden, og varmen fra bålet, når brødet blev bagt på bålpanderne, mærke snogens glatte skind for de modige der turde holde de små babysnoge, mærke æblernes sprødhed, når de blev skåret ud for at lave most og

mærke brændenældens bløde hår, når bladene blev strøget med hårene. Dagen var et endnu større tilløbsstykke end sidste år og de omkring 200 deltagere blev hængende meget længe og hyggede sig ved bålet, dyrene, mostpresseren eller på stranden. Arrangementet var i år et samarbejde mellem Grøn Guide Gentofte, DN, Bæredygtigt Gentofte og for første gang projekt Naturfamilier Gentofte. Siden har Naturfamilie ambassadørerne arrangeret 5 ture ud i naturen for børnefamilier med i børn i forskellige aldre fra 9 måneder til 12 år. 4 af turene startede i Ordruphus og gik gennem Ordrupkrat og ind i Dyrehaven og der blev fanget biller, græshopper og andre insekter, samlet svampe, fisket små fisk i søen og lavet fladbrød på bål. Antallet af deltagere har været på omkring 5 familier pr. gang.

Grøn Guide Karen Stevnbak viser hvordan man laver nældesuppe

Vangede festival: 14. september og Gentofte Nat 27. september

I lighed med sidste år var DN med både til Vangede Festival og til Gentoftenatten med fokus på børnenes naturoplevelser. Vi fortalte bl.a. om projektet 99 arter, og delte

plakater ud med de arter, alle børn bør kende før de bliver voksne. De særligt modige kunne mærke naturen i den spændende følekasse, som var udlånt fra sekretariatet.

World Clean Up Day 21. september

LINK Environmental Ambassadors stod for indsamling af affald på World Clean Up Day, som er en internationalt organiseret affaldsdag. DN deltog i indsamlingen og vil fortsætte samarbejdet næste år.

Kronhjorte-tur 26. september

Turens 30 deltagere spadserede i skumringen til den åbne slette syd og øst for Eremitageslottet og oplevede kronhjortenes brunst, som kulminerer netop i slutningen af september. Både høre- og

synssans blev stimuleret og deltagerne kunne følge dramaet mellem kronhjortene Gavtyv og Merlin, der begge var meget opsatte på at få styr på samme flok hinder. Guide var Ulrik Reeh fra bestyrelsen, som havde allieret sig med den ypperste ekspert på området, biolog Leif Hilfred, der har skrevet speciale om hjortene og fulgt dem nøje på individniveau i over 50 år.

Der spejdes efter brunstige kronhjorte

Endelig var DN også en del af **Gentofte Natten og minifestival for natur og miljø** den 27. september i gården uden for Byens Hus.

Årsmøde 13. november

Året sluttede med Årsmøde 13. november, hvor DN's præsident Maria Reumert Gjerding holdt oplæg om aktuelle udfordringer for Danmarks største natur- og miljøorganisation.

2. Konkrete sager og høringsvar

Den 31. oktober blev der sat foreløbigt punktum i den langstrakte sag om byggeri af boliger på den såkaldte DSB grund mellem Charlottenlund Station og Forstbotanisk Have/Charlottenlund Skov. Miljøstyrelsen meddelte som svar på kommunens ansøgning, at man ikke ville reducere den i forvejen reducerede skovbyggelinje vest for Forstbotanisk Have yderligere. Det planlagte boligbyggeri på grunden forudsætter en sådan yderligere reduktion, og kommunen har herefter meldt ud, at man opgiver at forestå den nødvendige lokalplan og at byggeriet således ikke bliver gennemført. Det er vi glade for.

Styrelsen vurderer, at en yderlige reduktion vil være i strid med de hensyn naturbeskyttelsesloven tilsigter at varetage. Styrelsen lægger vægt på byggeriets højde og udstrækning, at det vil ligge umiddelbart op ad skoven, samt at skoven er af usædvanlig karakter. Styrelsen henviser til, at Charlottenlund Skov er en gammel skov med en særegen kulturhistorie, hvis værdi som markant, geometrisk landskabselement og usædvanligt varieret skovbryn forringes ved opførelsen af et byggeri som det foreslåede i umiddelbar nærhed af skoven. Endvidere kan styrelsen ikke udelukke at levesteder for planter og dyreliv vil blive truet af anlæg der placeres under 9 meter fra skoven, hvilket ville være tilfældet i den sydlige ende.

Formanden får hjælp ved mostpressen

Status er herefter, at området fortsat er udlagt som grønt, rekreativt område som fastlagt i den eksisterende kommuneplan. DN har i forløbet konsekvent fastholdt, at sådan burde det også være. Og borgergruppen mod byggeriet har arbejdet ihærdigt for at nå samme resultat. Tak for det. Vi samarbejder gerne om hvordan det eksisterende plangrundlag nu kan omsættes til virkelighed.

En anden ganganger fra årsberetningen sidste år er byggesagen ud mod Øresund for enden af Sigridsvej. Byggeriet har i varierende omfang blokeret for passage langs stranden, og ikke mindst naboerne har følt sig generet af hvad der opfattes som en meget anmassende byggeproces. DN har flere gange rejst sagen over for kommunen og det er vores indtryk at man på trods af bygherrens genstridighed aktivt søger at sikre at regler overholdes og gener så vidt muligt begrænses.

DN har desuden i årets løb givet en række høringssvar, bl.a. om følgende.

I forbindelse med det planlagte byggeri ved Tuborg Havn Syd lagde vi vægt på, at der bliver taget mest muligt hensyn til såvel det maritime miljø som miljøet på land. Derudover fremhævede DN, at den offentlige adgang langs kysten bør indebære en reel naturmæssig og rekreativ værdi.

Vi har tilsluttet os Slots- og Kulturstyrelsens forslag og efterfølgende beslutning om efter bygningsfredningsloven at udvide fredningen af Kildeskovshallen til også at omfatte den omgivende skov. Vi har lagt afgørende vægt på, at naturværdierne på området sikres også i forbindelse med en evt. udbygning af hallen.

Vedrørende det tidligere Danmarks Akvarium tog vi udgangspunkt i, at bygge- og anlægsplanerne for bygningen under alle omstændigheder ville blive gennemført og lagde derfor vægt på, at den omliggende fredsskov ikke bliver beskadiget.

Miljøstyrelsen har sendt et forslag i høring om opdatering af udpegningsgrundlagene for Natura 2000-områderne, dvs. listerne over hvilke arter og naturtyper, der ligger til grund for Natura 2000- beskyttelsen af bl.a. Brobæk Mose og Gentofte Sø. Styrelsen foreslår at fjerne to naturtyper fra udpegningsgrundlaget, nærmere bestemt hængesæk og vandløb med vandplanter. Forslagene er ubegrundede og går imod hvad der hidtil har været enighed om og de er således ganske uacceptable. Vi har aftalt at DOF inden fristen 15. november skriver et høringssvar også på vores vegne samt på vegne af Gentofte Sogns Grundejerforening.

3. Møder med kommunen og samarbejde med andre parter

På det seneste orienteringsmøde med borgmesteren i oktober foreslog vi at der startes en proces med at etablere en sammenhængende kommunal træpolitik i tilknytning til hvad der drøftes i opgaveudvalget om et grønt Gentofte, jf. Københavns og Frederiksbergs politikker på området. Det blev der ikke givet løfte om, så den sag må rejses igen. Til gengæld var der enighed om at der i forbindelse med udstykning af Vilvorde-grunden skulle sikres sammenhæng til Ellemosen og beskyttelse af de sjældne træer og buske, der er i parken omkring kursuscentret. Vi kvitterede for kommunalbestyrelsens beslutning om at Gentofte skal være en klimakommune+ og tilbød at deltage konstruktivt i udmøntning af konceptet og videre udvikling af planerne.

Der har været afholdt to møder i Grønt Råd, der består af både repræsentanter for forskellige organisationer og for kommunalbestyrelsen. Der har været drøftelser af Rådets fremtidige rolle og der er nu enighed om, at Rådet dels skal være et revitaliseret høringsorgan for grønne organisationer om kommunens tiltag på det grønne område og dels er et forum for lokale netværk på området.

Vi har også holdt møder med bl.a. kommunens Natur- og Miljøforvaltning med afdelingsleder Liselotte Ludvigsen i spidsen, hvor vi konstruktivt har kunnet diskutere de mere faglige aspekter af aktuelle problemstillinger.

Medlemmerne af kommunens opgaveudvalg udpeges i deres personlige egenskab, men vi er glade for at Ann Thorsted, der er medlem af udvalget for et Grønt Gentofte, også er med i afdelingsbestyrelsen, således at vi kan følge og diskutere de temaer udvalget tager op. Der er også nedsat et opgaveudvalg om hvordan FNs Verdensmål kan tilpasses og omsættes lokalt. I den kontekst deltager vi den 20. november i en såkaldt innovations-sprint sammen med en lang række andre interessenter og vil her bidrage med input fra både klimaklog-kampagnen og kampagnen om giftfrie villahaver.

Som det fremgår af navnlig gennemgangen af årets arrangementer har vi et tæt og givtigt samarbejde med mange andre relevante aktører, ikke mindst Grøn Guide Karen Stevnbak og Thomas Vikstrøm fra DOF.

En særlig aktivitet har været at få frivillige med til at etablere en Bæredygtighedscafe i biblioteket i Jægersborg. Det er indtil videre blevet til et startmøde og et enkelt opfølgende møde, og der er planlagt et par cafeer til foråret om bydelen med udstilling om bydelen og om hvordan den kunne indrettes til en slags klima-bydel.

Tak til alle for energi, velvilje og godt samarbejde

4. Perspektiver

De mange deltagere i arrangementer og events vidner om en stor interesse for naturen, for at lære om den og om hvordan vi kan passe på den og få glæde af den og at det kan også lade sig gøre i en fuldt udbygget bykommune som Gentofte. Det giver et godt rygstød for nye arrangementer det

Se en lille slimet snog

kommande år.

Det er navnlig vigtigt at fortsætte arbejdet med naturfamilier. Vandets Dag i Kildeskovshallen indgik for eksempel i et større pilotprojekt "En Verden Med Vand", hvor formålet er at gøre det nemt at i gang sætte sjove og attraktive aktiviteter, der øger børns og voksnes bevidsthed om vand. Og Vandets Dag i Gentofte er blevet afsat for pilotprojekter i Ishøj og Sorø, hvor konceptet videreudvikles. Vi er således

med i at udvikle et samlet koncept, som kan udbredes til resten af landet. I den forbindelse afholdes Vandets dag igen i 2020 i Kildeskovshallen i en videreudviklet version.

Vi skal også fortsat være med til at omsætte DNs kampagner til lokal virkelighed, fx om kommunens og borgernes mulighed for at bidrage til klimainsatsen og handle klimaklogt og i øvrigt holde haven giftfri.

Og så er der affaldsindsamlingen, høslæt, Naturens Dag og alle de andre nærmest klassiske events, som fortsat vil være kerneaktiviteter.

Sidst men ikke mindst er der det mere administrative arbejde og den lokalpolitiske påvirkning. Det dufter ikke af natur, men er nødvendigt. Vi vil fortsat følge med i generelle og konkrete plansager og sager om mulig forurening og gøre indsigelse og følge op efter behov.

Overordnet står vi over for både en biodiversitetskrise og en klimakrise. Det kræver global og national politisk ansvar og handling. Men indsatsen skal i sidste ende forankres på alle niveauer også inden for rammerne af den lokale politiske beslutningsproces. Der er forståelse for bæredygtighed i Gentofte kommune, borgerne inddrages og der følger også penge med, men vi skal stadig påvirke. Der bør arbejdes mere med at få biodiversitet og klima ind på tværs i alle større beslutninger, vi bør videreudvikle klimainsatsen som model også for andre kommuner, vi bør have en træpolitik i Gentofte og kommunens indkøb bør konsekvent være bæredygtige.

Dette er den sidste årsberetning jeg aflægger som formand for DN i Gentofte. Efter 6 år på posten synes jeg det er på tide at give stafetten videre. Det har været lærerigt og sjovt – tak til tidligere og nuværende medlemmer af bestyrelsen og alle samarbejdspartnere.

Gentofte, november 2019
Hans Jürgen Stehr
Formand

[Alle fotos er DN arkivfotos](#)